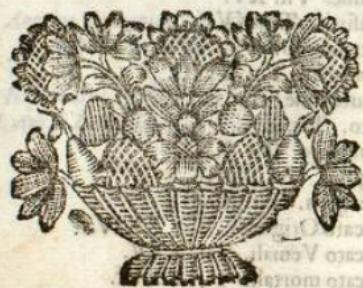

Quanta fuerit Doctoris subtilis in Canone peritia, in ipse lector ex locis superius adnotatis. Ipse ego quæcumque vidi accuratèque, comparaui, plura profecto, non tanti culpa Doctoris, sed vel Int. presorum, vel Correctorum iniuria maculata videbantur errore. At nunc, vel emendata, vel restituta, & citatione Libri, Tituli, Canonis, vel Capitis, eorum numeri, ac vnius, vel alterius verbi additione, ad studiosorum commoditatem illustrata. Quæso, amantissime Lector, pro multis excusa, quia in multis defeci. Aureo calamo Amici pro amicis laborantis sudoribus cum attramento ornamentum instilla, immisce. Et Scotum in Canone insignem pronuncia, proclama.

MVXXI
MXXXII
MXXXIII
MXXXIV
MXXXV
MXXXVI
MXXXVII
MXXXVIII
MXXXIX
MXXX

SCO-

SCOTUS

MORALIS

Pro Confessarijs.

AUCTORE

FR. BONAVENTURA

THEULO VELITERO.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

TIT. I.

I

Nt. Vtrum possibile fuerit Deum creare aliquem effectum inuisibilem pertinentem ad salutem hominis visitoris? Respondeatur affirmatiue; hoc enim non repugnat potentiae Divinae, quæ Theologo nota est. *Scotus* 4.

sent. dist. 1. q. 2. l. D.

A

2. Int.

2 Int. Vtrum sit possibile Deum imponere, & statuere aliquod signum ad signandum effectum inuisibilem? Resp. affirmatiū; nam etiam nos possumus aliquod signum imponere ad signandum nostros effectus, sicut patet de Iuramentis, & promissionibus, sic pariter dicendum est de Deo, qui potest statuere tale signum, & determinare se ad cooperandum cum illo, si non adsit impedimentum, & tale est Sacramentum. *Scot. ibid. l. D.*

3 Int. Quid est Sacramentum? Resp. Sacramentum est signum sensibile, gratiam Dei, vel eius effectum gratuitum ex institutione Diuina efficaciter significans, ordinatum ad salutem hominis viatoris. *Scot. ibid. l. F. M.*

4 Int. Quotuplex est signum. Resp. triplex est signum, scilicet, rememoratum, pronosticum, & demonstratum; Rememoratum respectu præteriti, pronosticum respectu futuri, & demonstratum respectu præsentis. *Scot. ibid. l. D.*

5 Int. Quomodo accipitur signum in definitione Sacramenti? Resp. potest accipi omnibus tribus modis, sed præcipue demonstratiū; & pronosticē respectu gratiæ, que subsequitur ad signum cum aliquo ordine durationis, & naturæ. *Scot. ibid. l. M.*

6 Int. Quomodo accipitur gratia in definitione Sacramenti? Resp. quod accipitur non pro gratia accidentalī tantum, sed etiam pro effectu gratuito Dei, sicut est Corpus Christi. *Scot. 4. sent. dist. 8. q. 1. l. B.*

7. Int.

7 Int. Quare in definitione Sacramenti ponitur efficaciter significans? Rsp. hoc ponitur ad ostendendam certitudinem effectus, & ad differentiam signi æquiuoci, & signi sequentis naturaliter signatum. *Scot. 4. sent. dist. 1. q. 2. l. M. N.*

8 Int. Quodnam est signum efficax. Resp. illud est signum efficax, quo adhibito, sequitur signatum ordine naturæ, & non è conuerso. *Scot. ibid. l. D.*

9 Int. Quare ponitur in dicta definitione ex institutione? Resp. ponitur ad differentiam signi signantis naturaliter. *Scot. ibid. l. N.*

10 Int. Quomodo intelligitur efficaciter in dicta definitione? Resp. quod intelligitur certitudinaliter, non autem simpliciter, quia potest impediiri; potest enim esse indispositio ex parte illius, cui adhibetur, quo casu, non efficaciter se habet respectu signati. *Scot. ibid. l. D.*

11 Int. Quomodo intelligitur definitio Sacramenti assignata à Magistro? Resp. quod illa definitio, videlicet, *Sacramentum est innibilis gratia, visibilis forma, &c.* intelligitur eo modo, quo potest suppleri per primam; accipitur enim *forma* pro signo sensibili, eo modo, quo *imago Herculij*, dicitur *forma Hercalij*, & *ly visibilis* debet accipi pro sensibili in communī, pro quanto sensus vius est excellenter omni sensu, & plurimum differentiarum cognoscitius. Ponitur *gratia innibilis* pro effectu Dei gratuito interiori ordinato ad salutem hominis viatoris. *Scot. ibid. l. N.*

12 Int.

4 De Sacramentis in Genere

12. Int. Vtrum instituendum fuerit aliquod Sacramentum? Resp. affirmatiū, sed non potest probari necessariō, neque à priori; quia Deus extra se nihil agit necessariō, neque potest probari à posteriori, sicut à fine; quia absolute possibile est effectum inuisibilem haberi, sine tali signo sensibili. *Scot. 4. sent. dist. 3. q. 3. l. A.*

13. Int. Fuit ne aliqua congruentia talis institutionis? Resp. affirmatiū, & prima congruentia est ex parte effectus; Congruum enim fuit effectum inuisibilem causandum a Deo, qui ordinat hominem ad salutem, signati per aliquod signum sensibile, practicum, certum, & efficax, quasi ut in pluribus, vt homo ex tali signo effectum cognoscatur, & in tali signo effectum ardenter querat. *Scot. ibid. l. A.*

14. Int. Datur ne alia congruentia? Resp. omisssis alijs à Magistro narratis, datur alia congruentia ex parte communitatiss; Congruum est enim omnibus Viatoribus vnius sectæ communicare, & convenire in aliquibus signis exterioribus, per quae etiam ab alijs alterius sectæ distinguuntur; Nam ex talibus signis homo scit, quis est iuxta sectæ, & quis alterius. *Scot. 4. sent. dist. 1. q. 3. l. D.* Quod sectæ vocabulum accipitur sicut accipit. *Apost. Act. c. 24.*

15. Int. Quid faciunt communitatii talia signa? Resp. non solum per talia signa sciunt homines se esse eiusdem sectæ, sed etiam per haec se mutuo inuant ad obseruationem eiusdem sectæ; ac qui

sciunt esse dissimilis sectæ, vitant tamquam impediētes, & sic talia signa sunt vnitiva eorum, & distinctiva ab alijs. *Scot. ibid. l. B.*

16. Int. Quid est signum practicum? Resp. Illud est signum practicum, quod lignat effectum signatum esse, vel fieri. *Scot. ibid. l. A.*

17. Int. Quis instituit immediate Sacra menta? Resp. Deus benedictus instituit, quia ipse potest dare certitudinem signo pratico sui effectus, & se determinare ad causandum effectum sibi proprium. *Scot. ibid. l. D. P.*

18. Int. Potest ne Creatura instituere Sacramenta? Resp. quod cum signum acceptum in definitio ne Sacramenti habeat duo, scilicet, quod sit signum practicum, & quod signet practicè, & efficaciter quantum, ad huiusmodi signum potuit à creatura institui Sacramentum, non autem quantum ad certitudinem effectus signati; solus enim Deus potest sic Sacramentum instituere. *Scot. ibid. l. D.*

19. Int. Quisnam instituit Sacramentum, quo ad signum practicum? Resp. Deus instituit Sacramentum hoc modo, siveque congruit; non enim fuit congruum Deum committere inferiori se, vt institueret Sacramentum, in quantum certum signum, ne Deus esset approbator aliquius signi falli, vel sequiuoci. *Scot. ibid. l. D.*

20. Int. Quare non congruit tali modo Sacramentum à Creatura institui? Resp. Quia talis fuisset omnino falsa, cum ex impositione numquam potuisse

set

6 De Sacramentis in Genere

ter habere virtutem; hoc enim non est in potestate imponens, nec illo vtentis. *Scot. ibid. l. D.*

21 Int. Quid potest facere Creatura circa Sacramentum? Resp. potest Creatura Sacramentum, & quatenus signum certum promulgare, ut prece, quæ promulgatio presupponit Sacramenti institutionem. *Scot. 4. sent. d. 1. q. 3. l. D.*

22 Int. Vtrum institutio, & certitudo Sacramenti sint idem? Resp. negatiæ, sed sunt duo actus distincti, primus est, quo instituit signum sensibile ad practicè signandum effectum Dei; secundus, quo determinat se realiter ad cooperandum tali signo regulariter, que duo faciunt unam completam institutionem Sacramenti. *Scot. ibid. l. E, F.*

23 Int. Quid præsefert illa particula *regulariter*? Resp. hanc vocem *regulariter*, hic importare semper, quando indispositio suscipientis non impedit. *Scot. ibid. l. F.*

24 Int. Fuit ne congruum in omni statu via post lapsum Sacramentum institui? Resp. affirmatiæ, quia pro quocumque statu, in quo est morbus, necessaria est medicina; sicut etiam in quolibet statu congruum fuit hominem manu duci ad invisibilis per aliiquid sensibile. at in omni statu via post lapsum fuit morbus, fuit igitur congruum medicinam institui, scilicet Sacramentum. *Scot. ibid. l. G.*

25 Int. Vtrum in statu Patriæ sit aliquod Sacramentum? Resp. negatiæ, non enim fuit congruum institui, quia in tali statu non indiger homo sensibili-

Tit. I.

7

bilibus, ut cognoscat intelligibilia pertinentia ad suam salutem? quia iam eam perfecte consequutus est. *Scot. ibid. l. G.*

26 Int. Vtrum in statu innocentiae fuerit congruum aliquod Sacramentum institui, sicut post lapsum? Resp. quod quamvis homo non potuerit in statu illo nisi ex sensibilibus cognoscere intelligibilia; tamen nullum sensibile fuit ei necessarium tamquam conferens ad salutem, remouendo aliquod salutis impedimentum, ut scilicet dici possit propriæ medicina contra morbum peccati. *Scot. ibid. l. G.*

27 Int. An Sacraenta fuerint diuersa in alia, & alia lege? Resp. quod loquendo de Sacraenta propriæ dictis, præcipue de medicina contra morbum peccati originalis, debuit aliud, & aliud institui Sacramentum, in tali, & tali statu legis; saltem congruum fuit de eo Sacramento, quod instituiebatur ut medicina contra morbum peccati originalis, quo siebat principalis destinatio legis à lege: At loquendo de Sacraenta impropriæ sumptis nulla fuit necessitas huiusmodi diuersitatis; sed poterant esse eadem in utroque statu. *Scot. 4. sent. d. 1. q. 3. l. I, K, L.*

28 Int. Quænam sunt Sacraenta propriæ, & quænam impropriæ dicta? Resp. Sacraenta propria sunt illa, quibus competit definitio Sacramenti ut supra, scilicet. *Est signum sensibile, &c.* Sacraenta impropriæ sunt genuflexiones, inclinatio-nes, postrations ad terram, & huiusmodi, que pos-

possunt generaliter dici sacra signa, & hæc poterant esse eadem tam in lege Mosaica, quam in nostra lege Euangelica. *Scot. ibid. l. I.*

29° Int. Quomodo fuit diuersitas in Sacramentis propriè dictis? Resp. quod talis diuersitas erat in signatione, vel in signo, non autem in signato, & effectu, quia hic, & ibi fuerunt contra eumdem morbum. *Scot. ibid. l. H. I. K.*

30° Int. Quare debuit esse huiusmodi diuersitas in signationem? Resp. quia semper creuit cognitio veritatis perfectior, unde est quod semper lex de novo instituta est perfectior, ad cuius perfectionis conseruationem perfectiora adiutoria requiruntur, & ideo congruum fuit, ut in posteriori lege institueretur manifestior signatio, & eo maximè, quia effectus signatus est perfectior. *Scot. ibid. l. K.*

31° Int. Vtrum Sacramentum quantumcumque perfectum habeat aliqua causalitatatem physicam respectu gratiæ, qua per Sacra menta conferitur? Resp. quod Sacra menta non habent propriam causalitatem: sive actionem propriè dictam, sed solum sunt dispositiones immediatae, & proximæ, quibus positis causatur effectus signatus, nempe gratia, qua creatur à Deo; quomodo dici possunt cause actiue instrumentales, non principales, & sic Sancti intelliguntur, quando assertunt Sacra menta gratiam causare; Nam Sacramentum, vel Sacra menti susceptio est dispositio necessitans ad effectum signatum per Sacramentum, non quidem per

per aliquam formam intrinsecam, per quam necessario causaret terminum, vel aliquam dispositionem præviam, sed tantum per assistentiam Dei, causantis illum effectum non necessario ab solutè, sed necessitate respiciente potentiam ordinatam; dispositus enim Deus vniuersaliter, & de hoc, Ecclesiam certificauit, quod suscipienti tale Sacramentum, ipse conferret effectum signatum. *Scot. 4. sent. dist. 1. q. 4. l. D. E.*

32° Int. Quomodo hoc potest dici, si susceptio Sacramenti est aliquid circa corpus ipsius suscipientis, & gratia causatur in anima? Resp. sufficit ad hoc, quod dispositio, & forma sint in eodem supposito, & maximè quando dispositio non est dispositio ex parte rei, sed in ordine ad agens voluntariè causans terminum, *Scot. ibid. l. E.*

33° Int. Datur ne aliqua virtus supernaturalis in Sacramentis? Resp. quod si virtus accipiatur pro efficacia signi respectu signati, vtique datur talis virtus; at si virtus dicat aliquam formam absolutam causandi, nequaquam datur talis virtus in Sacramentis. *Scot. 4. sent. dist. 1. q. 5. l. H. K.*

34° Int. Quodnam Sacramentū veteris legis erat ad delendum peccatum originale? Resp. Circumcisio erat tempore legis data ad delendum peccatum originale licet fuerit data Abraham ante legem Mosaiicam ferè annos 400. *Scot. 4. sent. dist. 1. q. 6. l. A.*

35° Int. Circumcisio confert ne gratiam suscipientis

10 De Sacramentis in Genere

pient? Resp. quod cum Circumcisio fuerit propriè Sacramentum, verè conferebat gratiam ex virtute operis operati, non tantum ex virtute operis operantis, scilicet ex motu interiori. *Scot. ibid. l. K.*

36 Int. Vtrum per Sacra menta impropriè dicta conferebatur gratia? Resp. quod non causabant gratiam tamquam signa efficacia, respectù gratiæ; at loquendo per modum meriti, dum illa ex charitate obseruabantur, conferebatur gratia; esset enim nimis durum assercere, quod aliquis ex charitate, & obedientia sit seruans Dei præceptum, & non meretur, & negatiū loquendo, esset hoc irrationalē, scilicet quod Deus præcepta dederit, nolens obseruantem illa mereri, quantumcumque ex charitate, & obedientia obseruaret. *Scot. ibid. l. I.*

37 Int. Circumcisio conferebat ne tantam gratiam, quantam gratiam confert Baptismus? Resp. Circumcisio, vel parvam gratiam conferebat respectu Baptismi, vel conferebat gratiam, sed non ut dispositionem immediatam ad gloriam, quia non aperiebat Paradisi Ianuam, & hoc non ex defectu sui, sed quia erat tempore, quo pretium non erat solutum, quod patet de Patribus in Limbos, vel non conferebat gratiam vniuersaliter cuicunque suscipiente, quia ex sui institutione determinabatur fortè ad certum gradum gratiæ, ita quod ultra illum gradum conferre non posset, nec intendendo, nec inducendo, & ita si tantum gradum inueni-

Tit. I.

11

ueniret in suscipiente, nihil sibi conferret. *Scot. 4. sent. dift. 1. q. 6. l. L.*

38 Int. Quid contulit Abrahæ Circumcisio, si ipse iam fuit iustus? Resp. quod Circumcisio Abrahæ iustificato solum fuit signaculum, nihil enim ei interius contulit, quia gratia Abrahæ, iam attigerat, vel transcederat illum gradum, ad quem determinata erat Circumcisio: & hoc loquendo per modum Sacramenti, sive virtute operis operati, quamvis contulerit per modum operis operantis, nempè ex eius obedientia, & charitate. *Scot. ibid. l. M.*

39 Int. Quomodo Circumcisio conferebat gratiam, si non est propriè Sacramentum, quia non certum signum? Resp. quod satis certum erat signum, signans gratiam, vel in fieri, si non erat obex, vel in esse, sicut dicendum esset de Baptismo. Quoniam B. Virgo Maria si fuisset in conceptione tui sanctissimi filii summa gratia, plenitudine, ad quam Deus disposuit peruenturam, si postea fuisset baptizata, nullam ibi gratiam tunc per Baptismum receperisset de novo; nihilominus Baptismus non fuisset in signum falsum, vel incertum, quia gratiam significasset, vel tunc in fieri, vel prius datam tunc in esse, quod conditi natè dicitur, ut patet etiam. *dit. 4. q. 6. l. B. Scot. ibid. l. M.*

40 Int. Quare Circumcisio non aperiebat Paradisi Ianuam? Resp. ut dictum est hoc fuisse non ex defectu sui, sed quia tunc fuit, quando pretium ad-

huc

huc non erat solutum, nam post solutum pretium potuit alicui, non baptizato, sed circumcisio etiam in gratia ianuam aperire. *Scot. ibid. l. N.*

41 Int. Vtrum si aliquis baptizatus mortuus fuisset ante Passionem Christi ei Ianua Paradisi aperita fuisset? Resp. negatiuè eadem ratione, quia non erat adhuc solutum pretium *Scot. ibid. l. N.*

42 Int. Fuit ne aliquod Sacramentum in tempore legis naturæ? Resp. affirmatiuè nam Deus nullo tempore dimisit cultores suos sine remedio ad salutem necessario, & efficaci ad delendum peccatum originale. *Scot. 4. sent. dist. 1. q. 7. l. A.*

43 Int. Quodnam fuit hoc Sacramentum pro tempore legis naturæ? Resp. quod in parvulis tale remedium erat fides Parentum, non sumpta pro habitu tantum, vel pro actu fidei interiori, sed pro aliquo actu exteriori sensibili protestante fidem, ut inuocando Deum, vel parvulum Deo offerendo; pro adultis vero erat fides cum Sacrificeis. *Scot. ibid. l. B. A.*

44 Int. Vbi habetur tale Sacramentum institutum pro tempore legis naturæ? Resp. quod potest dici Deum reuelasie tale Sacramentum alicui Parvum, cum quo tunc frequentius colloquebatur, & si scriptura sacra explesse cui, vel quando non dicat. *Scot. ibid. l. B.*

45 Int. Potest ne elici ex scriptura Sacra Deum sic reuelasie? Resp. potest deduci ex oblationibus, Abel, Cain, Oloë, Melchisedech, Abraham, & alio-
rum,

rum, quas Diuino præcepto, vel Cœlesti inspiratio[n]e fecisse dicendum est, aliter, præsumptuosi, vel fatui reputati fuissent: & has oblationes pluribus in locis sacrae scripturæ habentur expressæ. *Scot. ibid. l. B.*

46 Int. Quot sunt Sacraenta nouæ legis? Resp. sunt septem, Baptismus scilicet, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, Ordo, & Matrimonium, quorum quinque priora requiruntur tamquam adiutoria necessaria cuicunque persona per se; & alia duo posteriora requiruntur ad bonum Communitatis obseruantis Euangelicam legem. *Scot. 4. sent. dist. 2. q. 1. l. B.*

47 Int. Vtrum ista Sacraenta sint omnia singulis necessaria eodem modo? Resp. negatiuè, quia non omnes recipiunt ordines, non omnes contrahunt Matrimonium. Baptismus est necessarius omnibus, & singulis, & post Baptismum recidivantibus in peccatum mortale est necessaria pœnitentia; Alia vero Sacraenta non sunt forte necessaria, & si sint, sunt satisfacilia, ut Confirmatio Eucharistia. *Scot. 3. sent. dist. 40 q. vn. l. D.*

48 Int. Quare Sacraenta sunt septem, & non plura? Resp. quia sicut in vita naturali, sic in vita spirituali septem requiruntur; Ad illam enim requiritur primò Generatio, secundò Nutritio, tertio Roboratio, quartò sanitatis deperditæ reparatio, quintò finalis præparatio, quæ quinque sunt ad vitam naturalem propriæ personæ. Sed ultra ha-
requi-

14 De Sacramentis in Genere

requiruntur duo ad bonum Communitatis scilicet constitutio in gradu necessario ad aliquem actum necessarium Communitatis, & multiplicatio prolis; sic pariter in vita spirituali septem requiruntur, scilicet Baptismus pertinens ad generationem, Eucharistia pertinens ad nutritionem, Confirmatio ad roborationem, Poenitentia ad reparationem, Extrema Vnctio ad finalem præparationem, Matrimonium ad multiplicationem in esse naturæ, vel carnali, & Ordo ad multiplicationem in esse gratiae, vel spirituali in gradu necessario. *Scot. 4. sent. dist. 2. q. 1. l. B. C.*

49 Int. Quis instituit Sacramentum nouæ legis? *Resp. Christus Dominus, vel ipse Deus, Optimus, Maximus Sacraenta instituit. Scot. ibid. l. D.*

50 Int. Vbi habetur institutio Baptismi? *Resp. Apparet eius institutio ex eo quod Christus præcepit, Apostolos baptizare, vt habetur Matth. cap. vlt. Ite, decete omnes gentes, baptizantes eos in nomine, &c. Imo Apostoli baptizabant, vt habetur Ioan. c. 3. Scot. ibid. l. D.*

51 Int. Institutio Eucharistie vbi patet? *Resp. quod eius institutio in Cœna patet. Matth. cap. 26. Prædicatio autem eius diffusa habetur. Ioan. cap. 6. Scot. ibid. l. D.*

52 Int. Confirmationis institutio quo loci sacrae scripturae apparet? *Resp. hoc Sacramentum apparet fuisse institutum per ea, quæ habentur Ioann. cap. 20. quando Christus dixit: Accipit Spiritum san-*

Tit. I.

15

sanctum, &c. vel in die Pentecostes. Ad. cap. 2. Scot. ibid. l. D.

53 Int. In quo loco habetur institutio Sacramenti Pœnitentiarum? *Resp. quamvis aliqui dicant Pœnitentiam institutam fuisse à D. Iacobo Apostolo, vt habetur in sua canon. cap. 5. Confitemini alterum: tamen cum ipse non habuerit auctoritatem instituendi aliquod Sacramentum, dicendum est, tunc institutum fuisse, quando Christus Dominus dixit: Accipite Spiritum sanctum, quoram remiseritis peccata, &c. Ioan. cap. 20. & quando dixit Petrus: tibi dabo claves Regni Cœlorum, quodcumque ligaveris, &c. Matth. c. 16. Scot. ibid. D.*

54 Int. Vbi in scriptura reperitur Sacramentum extremae Unctionis? *Resp. quod habetur insinuatum Matth. c. 6. vbi legitur Apostolos vnxisse multos infirmos qui sanabantur, quod quidem non fecissent, nisi in virtute Christi, qui instituerat illam unctionem virtuosam. Scot. ibid. l. D.*

55 Int. Vbi habetur institutio Matrimonij? *Resp. reperitur apud Matth. cap. 19. vbi habetur. Non legitis (inquit Christus) quia masculum, & feminam fecit eos (supple Deus) & quod Deus coniunxit, homo non separet, vbi Christus approbat, & ratificat, quod Deus in statu innocentiae per os Adæ publicauit. Scot. ibid. l. D.*

56 Int. Si Christus ratificauit, & approbavit Matrimonium, quomodo instituit? *Resp. quod instituit tunc gratiosè quantum ad aliquod concomitans*

tans illum contractum coniugalem coniungentem.
Scot. 4. sent. dist. 26. q. vn. l. K.

57. Int. Quo loci sacrae scripture habetur institutio Sacramenti Ordinis? Resp. habetur apud Matthei. c. 26. hoc facite in meam commemorationem, & Ioan. c. 20. Quorum remiseritis peccata, &c. quæ duo scilicet potestas respectu Corporis Christi veri, & potestas respectu Corporis Christi mystici pertinent ad Ordinem sacerdotalem. Scot. 4. sent. dist. 2. q. 1. l. D.

58. Int. Quomodo se habuit Christus in institutione Sacramentorum? Respondetur, quod Christus se habuit ut causa meritoria. Deus autem ut causa principalis, quia ipse solus se determinat ad causandum effectus Sacramentorum regulariter concomitantes Sacraenta, ideo est causa principalis, Christus vero est causa meritoria propter obsequium exhibatum Sanctissimæ Trinitati tamquam à persona gratissima, & dilectissima. Scot. 4. sent. dist. 2. q. 1. l. F.

59. Int. A quo Sacraenta habuerunt efficaciam? Resp. quod tam Circumcisio, & alia Sacraenta legis veteris, quam cetera Sacraenta legis nouæ habuerunt efficaciam à Passione Christi: illa veteris legis à Passione Christi prævisa, sed Sacraenta nouæ legis habuerunt efficaciam à Passione Christi exhibita in actu Christi magis interiori, quam exteriori: Scot. ibid. l. I. K.

60. Int. Quomodo intelliguntur Sacraenta flu-

xisse

xisse ex vulnero lateris Christi, si vulnus inflictum fuit post mortem? Resp. Sacraenta fluxisse a latere Christi non propriè, sed per quandam similitudinem expressiorem eorum, quæ ibi fuerunt ad sensibilia, quæ sunt in quibuldam Sacramentis, ut sunt sanguis, & aqua, quæ duo principaliora Sacraenta ostendunt, scilicet Eucharistie, & Baptismi, ut habetur extr. de celebratione Missarum cap. 8. In quadam nostra, in fine, in quibus duobus (scilicet aqua, & sanguine) duo maximè Sacraenta Redemptionis videlicet, & Regenerationis reluant. Scot. ibid. l. M & Num. 11. quæb. 3. l. Q.

DE BAPTISMO

TIT. II.

nt. An baptizati Baptismo Ioannis necessario tenetur iterum baptizari baptismō Christi? Respondeatur, quod si Ioannes batizat in forma baptismatis Christi, tunc non erat iterum baptizandi, quia tunc baptismō Christi, non Ioannis fuissent baptizati. Si vero non fuissent baptizati in forma Christi, sed aliqua alia forma, scilicet in nomine Christi venturi, vel alia, tunc fuissent iterum baptizandi baptismō Christi, ut habetur ac Confer.

C

di-